

KÜRESEL DÜZENİN KURULUŞU

-31 Mart'tan 28 Şubat'a... Karanlık Yıllar-

26 AĞUSTOS 2013— Turquie Diplomatie

Cemil Meriç'in dediği gibi, **“Bir arslan medeniyeti, bir tilki uygarlığına yenilmiştir.”** Bu medeniyetin yeniden ayağa kalkması da bir iki hamleyle olabilecek bir iş değildir. Neden ve nasıl yenildik sorusunun cevabını aramak, ancak medeniyetin yeniden inşası çabasının bir unsuru olabilirse anlamlı olacaktır.

Araştırmacı-Yazar Celal Tahir'in **“31 Mart'tan 28 Şubat'a Karanlık Yıllar”** adlı kitabı piyasaya çıktı. Türkiye'nin hemen her kesiminden önde gelen isimlerle yapılmış mülakatlara yer veren kitap, sakın kafayla okunup üzerinde düşünülmesi gereken diyaloglara ve **"ilk kez"** açıklanan bazı bilgilere sahip. Söz **"Karanlık Yıllar"**da:

Aytunç Altındal mülakatından: “Bunlardan sonra -burası tarihin belki biraz gizli kalmış bir tarafıdır- 1960 yılının Şubat ayında, Fatin Rüştü ve Menderes birlikte Sağlık Bakanı, eski İstanbul Valisi Lütfi Kırdar'ın evine geliyorlar. Lütfi Bey hasta o sırada ve diyorlar ki, **"Lütfi Ağabey sen bir Moskova'ya gitsen, bir görüşmelerde bulunsan; fakat Amerikalılar bu işi anlamasın diye, şöyle bir iş yapalım. Bir sağlık heyeti olarak, Kars-Van Bölgesinde salgın hastalıklar çıktı, dolayısıyla Ruslarla müşterek olarak bunu nasıl engelleriz, nasıl düzeltiriz, diye bakmak bahanesi ile bir sağlık ekibi yollasak oraya. Sonra siz orada biraz rahatsızlansanız, dolayısıyla sağlık ekibi üç gün kalacağına, bir ay kadar bir süre kalsa? Bütün bu işleri bir kotarsanız"** deniliyor. Lütfi Bey de kabul ediyor. Bir sağlık bakanlığı heyeti kuruluyor. O sırada gazetelerde yazılar çıkıyor, Kars'ta salgın hastalık, hayvanlar ölüyor, böyle bir kamuoyu oluşturma numarası yapılıyor. Zaten hava da soğuk... Amerikalılar ve İngilizler de orada hakikaten salgın var mı yok mu anlayamıyorlar; derken, bizim heyet Moskova'ya

gidiyor. Hakikaten Moskova'da direktif çerçevesinde Lütfi Kırdar Bey rahatsızlanıyor. Ruslar diyorlar ki, “**şu anda seyahat etmesi sakıncalıdır.**” Ve orada kalınıyor bir süre; sanırım 17 gün kadar kalınıyor. Lütfi Bey, devlet adına, Menderes ve Fatin Rüştü Zorlu'ya binaen, Ruslarla, gizli bir anlaşmaya varıyor. Ve diyor ki, “**tamam Menderes gelsin, Rusya'yı ziyaret etsin**”; tarih belirleniyor, her şey belirleniyor, Lütfi Bey dönüyor. Döndükten sonra da bunları söylüyor. Menderes de bir açıklama yapıyor, “**ben şu tarihte Rusya'ya gideceğim**” diyor. 27 Mayıs oluyor. 27 Mayıs olduktan sonra da Lütfi Bey Yassıada'da ölen tek kişidir.

Evet, orada çok eziyet görüyor.

Lütfi Kırdar ağır şartlardan dolayı ölüyor ve bu olay da duyulmuyor böylece. Bunu ben nereden biliyorum? Lütfi Bey'in bizzat oğlu Büyükelçi Üner Kırdar'ın bana anlattıklarından biliyorum. Üner Kırdar da yaşıyor zaten, Allah uzun ömür versin. Tekrar bu 27 Mayıs'ın sebep sonuçlarına baktığımız zaman şunu görüyoruz: **27 Mayıs'tan itibaren Türkiye'nin içine girdiği kulvar, farklı bir kulvar.**

Nasıl farklı?

1958 yılında Türkiye'ye gelip bir yıl süreyle İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde ders veren Amerikalı bir hoca, ajan tabii; 25 Mayıs 1960 tarihinde Pentagon'a bir not geçiyor. 25 Mayıs 1960; diyor ki: “**Menderes mutlaka güç kullanılarak devrilmelidir**”; aynen böyle.

Kemal Burkay mülakatından: “Pilot Necati de çok önemli bir rol oynadı. Zaten o Abdullah Öcalan da bunu inkâr etmiyor. Bildiğini söylüyor. Kiramızı o veriyordu diyor. Eşi Kesire'yi de MİT'in adamı olarak başından beri bununla diyor, beni kontrol etmek istediler, ben de kullandım onları diyor. Tabi bana göre Abdullah Öcalan kendisi zaten başından beri derin devletin adamıydı. Tapu Kadastro'da okuduğu sırada Komünizmle Mücadele Derneği'ne gidip gelen birisidir. Abdullah Öcalan'ın İstanbul Hukuk'a kaydolması, oradan Siyasal'a yatay geçiş yapması şaibelidir. Benim bildiğim Abdullah Öcalan çok olağanüstü, yetenekli bir genç değildi. Bunu nasıl yapmış, ben onu da merak ediyorum. Ayrıca Tapu Kadastro mezunu, Siyasal'a ve Hukuk'a girmek için, normal lise mezunu olmak lazım. Yani en azından dışarıdan lise bitirmelerine girip, farkları vermiş olması lazım. Abdullah Öcalan'ın bunu yaptığına dair hayat hikâyesinde herhangi bir kayda rastlamadım ben. Baktım hayat hikâyesine. Evet, çok ilginç, büyük ihtimalle, öyle tahmin ediyorum, yüzde yüz bilmiyorum ama o dernekten alındı, götürüldü sahte bir diplomayla, Hukuk'a kaydedildi. Oradan da Siyasal'a yatay geçiş yaptırıldı. Yani bunu istihbarat örgütü yapmıştır diye düşünüyorum.”

Abdurrahman Dilipak mülakatından: “28 Şubat’ta aslında Erbakan ve Çiller’i bir araya getiren irade, bugün yaşanan Ergenekon sürecini o gün başlatmak istiyordu. Ama Erbakan kendisine yapılan bütün haksız saldırılara, hakaretlere rağmen operasyonu başlatmadı. Bunun üzerine derin güçler hükümeti bu konuda teşvik eden ve bu hükümet kurulmadan önce Çiller’i Erbakan’la bir araya getiren iradenin içinde yer alan Çatlı grubunu tasfiye etti; Susurluk. Susurluk tasfiye olunca da arkasından bu hükümet tasfiye oldu. O hükümet bugünkü Ergenekon soruşturmasına benzer bir soruşturmayı o zaman başlatacaktı. Erbakan görünen iktidar içerisinde tasfiye başlatacaktı. Çatlı da görünmeyen iktidarı ya teslim alacaktı ya tasfiye edecekti bir şekilde. Ama hükümet harekete geçmeyince, harekete geçen kanat -Çatlı ekibi- tasfiye oldu. O kanadı tasfiye eden irade de döndü, tekrar iktidarı tasfiye etti. Bu defa da 28 Şubat’ı gerçekleştiren hareketi tasfiye etmek isteyen irade, yeni bir süreç başlattı. Ak Parti yani yeni bir güçlü sağ iktidar, bu yapıyla hesaplaşacak, işte ılımlı İslamcılar da olacak, liberaller de.”

Avni Özgürel mülakatından: “Bu Sivas olayı ve Muhsin Yazıcıoğlu gibi olaylarda, böyle devletin bütün kurumlarıyla durması, acaba neyle izah edilir?”

Rahmetli Muhsin kardeşimle kaza denilen hadiseden yaklaşık bir ay, yirmi gün önce, biz bir kahvaltı ettik. Muhsin, Bülent Ecevit’in öldürüldüğü kanaatinde idi. Ve bunun çok ciddi bir operasyon olduğu kanaatindeydi. Bunu bazı savcılara söylemiş. Ve buna ilişkin duyularını anlatmış. Bu konuda Rahşan Hanımı da bilgilendirmiş. Ve savcılar bugün bu olayı soruşturuyorlar. Nitekim, Allah rahmet etsin, emin misin diye sorduğumda "**Ben eminim**" demişti. "**Bülent Bey öldürüldü**" dedi.”

Ömer Laçiner mülakatından: “İsrail İstanbul Başkonsolosu Efraim Elrom'u İlyas Aydın mı öldürdü?”

Hayır efendim, İlyas Aydın öldürmedi; öldüren öldürdü.

Onun yüzbaşı olması...

Yok, hayır değil; sana birinci elden söylüyorum, İlyas Aydın'ın alakası yok.”

Toktamış Ateş mülakatından: “Valla şimdi, biraz da orada onları susturmaya yönelik bir şey olduğunu düşünüyorum ben. Çünkü neden bunlar gittiler Fatsa'ya; yani, ne vardı orda? Şöyle söylenir. Ne derece doğru bilemeyiz tabi; ama hani bu **Seferberlik Tetkik Kurulu**'nun, değişik yerlerde birtakım depoları vardı. Türkiye işgal altına girerse, oradan onlar alınıp direnme yapılacaktı. Mahirlerin oradaki bir grupta bağlantısı olduğunu dile getiriyorlar ve ondan sonra orada susturalım bitsin bu iş, kuşatılınca bunlar hani çıkarlarsa konuşurlar.”

Murat Belge mülakatından: “27 Mayıs'ta aslında cuntalar var. Birden fazla... Türkeş'in bir cuntası var, Aydemir'in bir ekibi, Dündar Seyhan, daha ziyade Orhan Kabibay, onu soracağım. İlk ekibi o kurdu deniliyor. Kabibay diyor ki, -o sıralar Menderes Yunanistan'da- ‘Şimdi ihtilali yaparsak, Menderes anlaşmalar gereği Amerika'dan yardım ister. Amerika da yardım etmek zorunda kalır. Onu derdest etmemiz lazım. Dolayısıyla, en iyi tarih 27 Mayıs’ diyor. Tarihi tayin eden de odur. 12 Mart’ta da Orhan Kabibay’ın bir rolü var. 12 Mart’ta Orhan Kabibay cuntanın başı. Tepedeki muvazzaflarla, Gürkan, Gürler, Batur ile bütün bu sol örgütler arasındaki adam Kabibay ve yanında onun muavini Solmazer, İrfan Solmazer. Kabibay öyle karanlık bir adamdır. Bizim hapishanede tanıdığım insanların hiçbiri Orhan Kabibay'a gidebilmiş değildir.

“İsmet Paşa’nın 27 Mayıs’tan haberi vardı. Yani benim dayımdan -Yakup Kadri Karaosmanoğlu- bildiğim, bir kartvizit yolluyor İsmet Paşa; şimdi onlar yok kayboldu gitti. Benim halam da göz göre göre kaybetti onları. Oradan, 27 Mayıs’ı anlıyorsun.”

Mahir Kaynak mülakatından: “Burada iki ihtimal vardı: 12 Martçılar 9 Martçılarla çatışacak ve birisi galip gelecekti. Her iki taraf da bunu göze alamadılar. Uzlaştılar, Demirel’i ikisi birden tasfiye ettiler. Nihat Erim’i başa getirdiler. Bu 9 Martçılarla mücadele eden ekibi de tasfiye ettiler. Faik Türün de Fuat Doğu ekibi de tasfiye edildi. Beni de o grupta olduğum için tasfiye ettiler. Bu, anlaşmanın bir parçasıydı ve MİT 9 Martçıların kontrolüne geçti.

Bu, 70-80 arasındaki çatışmaya bir zemin teşkil etti mi? Yani 70-80 arasında bu sol örgütlerin aniden böyle gelişmesine bir kaynaklık teşkil etti mi?

Bu, geniş bir çerçeve içinde düşünülmelidir. Ve Türkiye içerisinde başından beri söylediğim taraflar, ta 80'e kadar devam etti. 80'de gene 70'deki gibi bir ortak hareket yapıldı. Ve bu hareket küresel sermayenin etkisiyle yapıldı. Amaç Türkiye'yi ekonomik olarak dışa açmaktı. Ben onu 78'de zaten bir rapor halinde de sundum.

12 Mart’ta özellikle Orhan Kabibay’ın önemli rolü var. Nihat Erim de evine gidip geliyor. Kimdir tam olarak?

Tam olarak kim olduğunu bilemem; ama daha sonra basında yer aldı. Kabibay hakkında benim bir fikrim yok efendim. Bilmiyorum.”

.....

Karanlık Yıllar'dan satırbaşları

Ojalvo
“Hayim Nahum Efendi ile beraber, Emanuel Karasu da Lozan'da idi.” - Harry

“II. Abdülhamit'in düşüşü, herkes için sonun başlangıcıydı.” - Mihail Vasiliadis

“II. Abdülhamit, Batılıların oyununu bozan adamdır.” - Mustafa Armağan

“31 Mart'ın kökeni Kuleli vakasıdır.” - Müfid Yüksel

“İslamcılık, Türkçülük ve Osmanlıcılık; üçü de Batıcı, modernleşmeci ve Terakki-
cidir” - M. Türköne

“Ak Parti gelişen ve değişen Anadolu sermayesine dayanır.” - Nabi Yağcı

“Şeyh Sait, Hilafet kaldırılınca isyan etti.” - Naci Kutlay

“Türkiye’de karşı devrim, 1950’den beri sürüyor.” -Sina Akşin

“Mustafa Kemal, herkesin olurlarını alarak Samsun’a çıktı.” - Etyen Mahçupyan

Orhan Birgit mülakatından: “Orhan Kabibay hakkında ne dersiniz? Karışık.

Herkes öyle diyor, fazla bir şey söylemiyor.

Orhan Erkanlı da Orhan Kabibay da Milli Birlik Komitesi’nden bize gelen Kur-
mayların hepsi karışıktır.

**İsmet Paşa da sanki biraz rahatsız gibi. Bazen kızıyor. Hatta onu da Nihat
Erim’in hatıratında rastladım. Nihat Erime kendisi söylüyor, ‘Çok bulaşıyorlar cunta iş-
lerine’ gibi bir şey söylüyor. Ama Kabibay’ın da böyle sanki ismet İnönü’yü de pek tak-
mayan bir tavrı da var. O gücü nereden alıyor, nasıl kendisinde görüyor?**

Ben sana bir şey söylüyorum, sen hala kurcalıyorsun; karışık adamlar bunlar. Bun-
ların hepsinin devlette kendilerinin tek söz sahibi olmasını isteyen egoları var. Rahmetli Türkeş
ile önce beraberler, sonra ayrılmışlar. Türkeş nasıl **‘Ben idare edeyim memleketi’** dediyse,
onlar da öyle. Maceracı, sergüzeşti, etnik bakımdan da Çerkes’tir.”

**Markar Esayan mülakatından: “Çünkü İttihat ve Terakki Partisi bunu kendi için-
deki bir klik, gizli bir yapı üzerinden yapmıştır. Mesela Osmanlı Genelkurmayının bundan ha-
beri yoktur. Kural dışı çalışan bir mekanizma bu. Bugünkü Ergenekon/Devlet ayrımı gibi.**

Biliyorsunuz Talat Paşa kaçarken çok büyük bir belge imhası yapmıştır. Şişli'deki evindeki ve diğer yerlerdeki talimatların büyük bir kısmı tahrip edilmiştir.

Sonradan Ermeniler, işin peşine nasıl düştüler?

Ermeniler saçıldıkları ülkelerde, 1960'larda kendilerine geldiler. Ondan sonra soykırım iddialarına filan onlar sahip çıktı parlamentolarda.

ASALA'nın pozitif bir rolü olmuş olabilir mi bu süreçte?

Hayır, kesinlikle hayır. Böyle bir şeye ilkesel olarak karşı çıkarım ve o faydayı da reddederim. Aynen Kürt meselesinde söylediğimiz gibi: Cinayetin faydası olmaz. Adam öldürerek bu sorunların çözülmesi için bir zemin hazırlamanız mümkün değil. Aksine, süreci uzatırsınız; önyargıları arttırırsınız ve o sırada insanlar ölmeye devam eder. ASALA bir muamma dır zaten, nasıl ortaya çıktı hâlâ tam olarak bizim bile anlayabildiğimiz bir şey değil.”

Vahdettin Engin mülakatından: “Serasker Hüseyin Avni Paşa, cuntanın bir numaralı lideridir. Bu darbeden bir süre önce tedavi amaçlı olarak Fransa ve İngiltere'de bulunuyor, yapacağı darbe için İngiltere ve Fransa'dan referans alıyor.”

Bunlar KARANLIK YILLAR kitabının bazı önemli başlıkları. Bir seri mülakat çalışması olarak düşünülen bu kitapta Toktamış Ateş, Abdurrahman Dilipak, Nabi Yağcı, Ömer Laçiner, Etyen Mahçupyan, Murat Belge, Mustafa Armağan, Naci Kutlay, Markar Esayan, Ümit Aktaş, Herkül Milas, Mahir Kaynak, Kemal Burkay, Cafer Solgun, Vahdettin Engin, Sina Akşin, Mihail Vasiliyadis, Ümit Özdağ, Cevat Öneş, Harry Ojalvo, Aytunç Altındal, Avni Özgürel, Vahdettin Engin ve Kemal Karpat ile mülakat yapıldı.

Ahmet Cevdet Paşa'nın "**insanlığın son adasıdır**" dediği Osmanlı medeniyeti, Cemil Meriç'in "**tilki uygarlığı**" diye nitelediği Batı uygarlığı, özellikle de bu tilki uygarlığının en tilki üyesi ve patronu Britanya İmparatorluğu tarafından, önce vesayet altına alındı, sonra tasfiye oldu. Yerine kurulan Türkiye Cumhuriyeti üzerinde de bu vesayet büyük ölçüde devam etti. 2. Dünya Savaşı sonrası İngiltere bu vesayeti, Atlantik'in karşı yakasındaki klon ikizi ABD ile birlikte sürdürdü. Sürekli bahsedilen vesayet aslında budur; askeri vesayet, yargı vesayeti, derin devlet, Ergenekon ve sair bunun muhtelif tezahürleridir.

Osmanlı'nın siyasi varlığının ortadan kalkması sonucu yaşananlar, Batı Roma İmparatorluğu'nun çöküşü sonrası Batı Avrupa'nın yaşadığı ile mukayese edilebilir. Nasıl ki, Batı Roma'nın çöküşünden sonra Avrupa Ortaçağ'da nisbi bir kargaşa dönemi yaşamıştır; Osmanlı imparatorluğunun çöküşünden sonra Türkiye'de -ve bütün Osmanlı hinterlandında-

yaşanan ve halen devam eden kargaşa ve bir asırdır bazı sorunların kronik bir hal alması sebebiyle çözüme bağlanamaması da aynı şekilde anlaşılabilir.

Yüz, yüz elli sene öncesinden gelen ve günümüz Türkiye'sini doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyen olguların tarihî kökeni kısaca bu şekilde izah olunabilir. Bugünün aktüel sorunu olan Kürt meselesi, uluslararası ilişkilerde de bizi giderek zorlayacak gibi görünen Ermeni meselesi, askeri darbeler ve ordunun devlet kurumları içindeki yeri, siyasal sistemin sorunları ve başkanlık sistemi tartışmaları, devlet-din ilişkileri ve laiklik tartışmaları, Alevi- Sünni ikilemi ve sair meselelerin, asırlık meseleler olduğu herkesin malumudur.

Bu mülakat çalışmasının düşünülmesi, son 5-6 yılda Türkiye'de yaşanan süreçle irtibatlıdır. Ergenekon operasyonlarıyla birlikte veya bunun da katkısıyla; yakın tarihe olan ilgi arttı. Bu çalışmada da birçok hadise sorgulama sürecine tabi tutuldu. Osmanlı'nın çöküşü ve Cumhuriyet'in kuruluşu sonrasında yaşananlar; yani son bir asırdır bu coğrafyada vuku bulan olaylar, pek çok yönüyle mercek altına alındı, yeniden farklı okumalara tabi tutuldu. Özellikle yaşanan kritik ve karanlıkta kalan hadiseler nelerdir, görünürdeki failleri kimlerdir? İlk planda görülmeyen hakiki failleri var mıdır? Bu mülakat kitabının sorularının ana eksenini bu ve benzeri saikler oluşturdu. Merhum Cemil Meriç'in dediği gibi, "**Bir arslan medeniyeti, bir tilki uygarlığına yenilmiştir.**" Bu medeniyetin yeniden ayağa kalkması da bir iki hamleyle olabilecek bir iş değildir. "**Neden ve nasıl yenildik?**" sorusunun cevabını aramak; ancak medeniyetin yeniden inşası çabasının bir unsuru olabilirse anlamlı olacaktır. Bu noktada "**Karanlık Yıllar**", geçmişe bir fener tutmaktadır. (td) (Gazeteden, Word dosyasında düzenleyerek aktaran: Celal Sancar, 04.09.2022)